

MAT 3013 SOYUT CEBİR VE SAYILAR TEORİSİ FİNAL SORULARI

Ad-Soyad:...CEVAP ANAHTARI.....

16.01.2014

No :.....

Soru 1) 3 modunda 2'ye denk olan her bir sayının mutlaka 3 modunda 2'ye denk olan bir asal çarpanı olmak zorunda mıdır?

$A = 3n+2 = p_1^{\alpha_1} \cdot p_2^{\alpha_2} \cdot \dots \cdot p_r^{\alpha_r}$ diyelim. p_i 'lerden hiçbiri 3 olamaz. Çünkü A, 3 ile bölününce 2 kalanını vermektedir. O halde her bir p_i ya $3s+1$ ya da $3s+2$ biçimindedir ($s \in \mathbb{N}$). Eğer p_i 'lerin hepsi $3s+1$ şeklinde ise A da aynı biçimde olacaktır. O halde en az bir p_i çarpanı $3s + 2$ şeklinde olmalıdır.

Soru 2) $36!+1$ toplamını bölen en küçük asal sayıyı belirleyiniz ve sebebini açıklayınız.

Wilson teoremi gereği $(p-1)! \equiv -1 \pmod{p}$ 'dir. Yani $(p-1)!+1 \equiv 0 \pmod{p}$ gereği p 'nin $(p-1)!+1$ toplamını bölen bir asal sayı olduğunu söyleyebiliriz. $p = 37$ için $36!+1$ toplamını bölen bir asal sayıdır. $36! = 36 \cdot 35 \cdot \dots \cdot 3 \cdot 2 \cdot 1$ olduğundan 37 'den küçük her asal sayı $36!$ sayısını böler. O halde bu sayının bir fazlası olan $36!+1$ sayısını bölemez. Sonuç olarak 37 verilen toplamı bölen en küçük asal sayıdır.

Soru 3) $101!+77$ ile $101!+99$ sayıları arasında kaç tane asal sayı bulunduğunu belirleyiniz.

$101!+77$ sayısı 77 ile, $101!+78$ sayısı 78 ile ve bu şekilde devam edilerek $101!+99$ sayısı da 99 ile bölünebileceğinden bu aralıkta hiçbir asal sayı yoktur.

Soru 4) Üç tamsayının kareleri toplamı olarak yazılamayan en küçük üç pozitif tamsayının toplamı kaçtır?

$1=1+0+0$, $2=1+1+0$, $3=1+1+1$, $4=4+0+0$, $5=4+1+0$, $6=4+1+1$, **7 yazılamaz**, $8=4+4+0$, $9=4+4+1 = 9+0+0$, $10=9+1+0$, $11=9+1+1$, $12=4+4+4$, $13=9+4+0$, $14=9+4+1$, **15 yazılamaz**, $16=16+0+0$, $17=16+1+0$, $18=9+9+0=16+1+1$, $19=9+9+1$, $20=16+4+0$, $21=16+4+1$, $22=9+9+4$, **23 yazılamaz**. Dolayısıyla istenen toplam $7+15+23 = 45$ olur.

Soru 5) $x \equiv a \pmod{99}$ ve $x \equiv a \pmod{101}$ kongrüans sisteminin çözümünü belirleyiniz.

$x \equiv a \pmod{99}$ ise bir k tamsayısı için $x = a + 99k$ yazabiliriz. Bunu ikinci kongrüansta yerine koyarsak $a + 99k \equiv a \pmod{101}$ veya denk olarak $99k \equiv 0 \pmod{101}$ elde ederiz. Buradan $k \equiv 0 \pmod{101}$ yani $k = 101t$ elde edilir. O halde bir t tamsayısı için $k = 101t$ şeklindedir. Bu değeri $x = a + 99k$ eşitliğinde yerine koyarsak $x = a + 99 \cdot 101t$ elde ederiz. Denk olarak $x \equiv a \pmod{99 \cdot 101}$ elde ederiz.

Süre 70 dakikadır. Başarılar. **İNC&AY**